

UKA2020/51
3. november 2020
Sofia Geisler

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en redegørelse, der skal belyse de økonomiske såvel som administrative konsekvenser ved en straksaktivering af ledige i matchgruppe 1. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut på EM2021.

(Medlem af Inatsisartut Simigaq Heilmann, Demokraterne)

Simigaq Heilmann, tak fordi du tog et vigtigt forslag op.

Dette beslutningsforslag handler om personer der er i matchgruppe 1, dvs. dem der umiddelbart er arbejdsmarkedsparete. Det er så det centrale her.

Enhver person der er i stand til at arbejde skal også arbejde. Når der er beskæftigelsesmuligheder, så skal alle arbejdsduelige personer arbejde. Der er ingen tvivl om, at enhver med mulighed ønsker at være med til at sikre, at samfundets hjul kører videre, og det er klart at de fleste mener at arbejdet er meningen med livet. På steder med beskæftigelsesmuligheder skal der ikke være uopfyldt behov af arbejdskraft. Det ville være naturligt.

Men desværre ved vi, at billedet ikke altid ser sådan ud.

Forleden hørte vi at en arbejdsløs person i Tasiilaq som ellers kunne komme i beskæftigelse hvis muligheden var til stede. Vi kan alle forstå, at man sætter lid til det of-fentlige i forbindelse med arbejdsløshed. De får udbetalt støtte som næsten lige nøj-agtigt rækker. Vi er ikke i tvivl om at den arbejdsløse ønsker at få mulighed for at arbejde. Dermed kunne man opnå bedre indkomst, og man kan få råd til det som fami-lien har behov for, betalt af den løn man selv tjener.

De bor i Tasiilaq, men der er ingen beskæftigelsesmulighed for dem i Tasiilaq. Hvis de skulle flytte til en by med beskæftigelsesmuligheder, skal de have et sted at bo. Vi efterlyser folk som har mulighed for at få sig en beskæftigelse, men har vi boliger nok til dem? Hvis vi flytter til et sted med beskæftigelsesmuligheder og hvis vi havde en bolig der vi flyttede fra som vi ingen mulighed har for at sælge, så skal vi sikre, at der er mulighed for at kunne vedligeholde boligen og vi kan være sikre på, at det kommer til at koste penge.

I nogle af bostederne er antal af beskæftigelsesmuligheder faldende. Selv for jobs hvor der ikke stilles krav om uddannelse, er krav om indsigt stigende. Vi kan som ek-sempel tage at manuelle jobs nu i stigende grad bliver automatiseret, hvorfor de ma-nuelle jobs falder i antal.

En undersøgelse der fandt sted i efteråret 2018 viste, at virksomhederne manglede en ikke ubetydelig antal ikke-faglærte medarbejdere, de manglede omkring 1.000 personer, og disse var nødt til at hente arbejdskraft udefra for at kunne fastholde deres aktiviteter, eller må køre med nedsat aktivitet.

I dette år, dvs. i 2018 var mindst 2.500 unge melle 16 og 25 år der ikke var registreret ude i samfundet. Det vil sige at de ikke har nogen arbejde. Mellem 2010 og 2018 var der mellem 2.500 og 3.500 unge mellem 16 og 25 år, der hverken var på arbejde eller under uddannelse og når de ikke er nået længere i takt med deres aldre stiger, så vil antallet af personer udenfor arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet stige.

For nogle dage siden svarede udtalte Naalakkersuisut i et § 37 svar, at der var problemer med disse "usynlige" unge det vil sige, at det er et problem at unge elle 16 og 18 år der hverken er på arbejde eller under uddannelse ikke bliver registreret, fordi disse ikke modtager offentlig hjælp eller har skattepligtig indkomst og dermed er "usynlige" i registre.

Tingene ændrer sig i stadigvæk hurtigere tempo. Der er ingen mulighed for at skruetiden tilbage. Det er sikkert at vi må søge andre muligheder end dem vi kender i forvejen.

Vi sidder i udfordringer som følge af, at vi ikke har tilpasset til ændringer i vores bopætningsmønster, økonomi og vi må acceptere at stadigvæk flere folk flytter til vores land for at få sig beskæftigelse, uanset de får forringet deres levevilkår, dette fordi arbejdet ændrer sig og fordi ikke alle med mulighed for at kunne tage en uddannelse vælger denne vej og fordi vi ikke har kunne opfylde boligbehovene.

Vi har brug for at skulle løfte i flok. Når en person kommer i beskæftigelse gavner det landskassen med et beløb i størrelsesordenen 140.000 – 200.000 kr. Det ville være billigere for os, hvis vi kunne holde import af arbejdskraft på et absolut minimum.

Men vigtigst af alt: Mange mennesker har brug for at være en del af samfundet, de har brug for at føle sig værd, de ønsker at deres arbejdskraft bliver brugt.

Her i salen har vi adskillige gange sagt, at vores land har brug for en flerårig strategiplan som indeholder krystalklare mål, og som peger på klare ønsker, som strækker sig i flere år. Vi ønsker at benytte denne anledning til at opfordre Naalakkersuisut om at realisere dette.

Vi tror på, at langt de fleste arbejdsmarkedsparete ønsker at yde deres for samfundet. Vi kan ikke komme uden om strukturerede kursusprogrammer og opkvalificeringstilbud og at man udnytter de uddannelsesmuligheder der allerede eksisterer, ligesom vi utrætteligt skal opfordre folk til at benytte sig af disse tilbud. De tal jeg nævnte i indledningen, bekræfter blot vigtigheden af dette.

Vi må væk fra den passive beskæftigelsespolitik der har overlevet sig selv, og dette er at man tildeler forskellige tilskud til at lette dagliglivet uden at stille krav. Vi skal arbejde os hen til en beskæftigelsespolitik der indeholder reelle handlinger, hvilket vil sige særlige initiativer der sætter folk i arbejde, hvor man baner vej for at de arbejdsløse kommer i lønnet arbejde, hvor folk kommer i jobtræning og hvor man baner vej for at folk begynder på en uddannelse eller i lønnet beskæftigelsesprojekt. Der følger så krav der skal opfyldes og bevillinger må følge med og det kan sagtens kræve at vi må ændre vores hele vores holdning.

Forslagsstilleren ønsker en redegørelse. Vi forstår begrundelserne. Men på den anden side melder Naalakkersuisoq at der findes en tværdepartementiel initiativ der har indlemmelse på arbejdsmarkedet som mål.

Inuit Ataqatigiit ønsker at opfordre Naalakkersuisut om at prioritere den allerede igangsatte initiativ, og i ønsker en afrapportering til relevant udvalg om udvikling i sagen.

Derfor ønsker vi at oplyse, at vi til trods for at vi forstår forslagsstillerens intentioner ikke kan tilslutte os forslaget.